

El 2 de juny moria Gonzalo Pérez de Olaguer a 71 anys d'edat. Degà dels crítics teatrals de Barcelona, és recordat, entre moltes altres coses, per les seves crítiques des d'*El Periódico de Catalunya*, on ja escrivia tan bon punt es va fundar el rotatiu. Bona part de les seves vivències han quedat recollides en el llibre *Els anys difícils del teatre català* (Arola Editors), presentat el passat mes de febrer i que va servir per retre un darrer homenatge al seu autor. En aquest article Joan-Anton Benach, amic de Pérez de Olaguer, repassa la seva trajectòria.

Pérez de Olaguer, el crític de la generositat

Joan-Anton Benach
Foto: Guillem Huertas

El 4 de juny, el món del periodisme i el del teatre van coincidir en el comiat de Gonzalo Pérez de Olaguer (Gènova, 1936), mort dos dies abans a l'Hospital del Sagrat Cor de Barcelona. Va ser una autèntica gernació la que es reuní al tanatori de la Ronda de Dalt. Vet aquí, però, uns mons aplegats d'una manera clarament asimètrica. Al costat de la nombrosa representació de la professió periodística, amb el degà del Col·legi al capdavant, hi havia la molt més àmplia del sector de les arts escèniques de Catalunya, en totes les seves branques: actrius, actors, directors, empresaris, gestors de sales... Quan els rituals obituaris són aliens a les servituds dels compromisos i els protocols pel fet que es fonamenten en amistats i afectes sincers, els que hi participen dibuixen amb molta claredat el paisatge que freqüentà la persona que ens ha deixat. I en el cas del comiat de Pérez de Olaguer no només això. També l'arrelament vocacional a un univers artístic al qual va servir amb absoluta generositat. Prèviament, però, aquest univers l'havia seduït amb l'esquer d'alguna activitat, qui sap si més plaent, però en tot cas ben distinta. Vull dir, simplement, que Pérez de Olaguer va arribar al periodisme després de sentir-se atret pel teatre i per les diverses expressions de les arts escèniques. El seu ha estat

un cas de professionalisme especialitzat exercit amb una convicció i una obertura d'horitzons exemplars.

Quan el 1956 es matriculà a Farmàcia, i abans d'adonar-se que havia triat uns estudis equivocats, va decidir que volia dirigir el Teatro Español Universitario (TEU) de la facultat. Allà va fer els primers muntatges teatrals que ben aviat, i abans de deixar la Universitat, va compaginar amb els del grup que ell fundà dins de l'Agrupación Literaria Ibero-Americana. Un cop aquesta va desaparèixer, i un any després de tornar d'un curset parisenc, el 1961, la penya "Carlos Lemos" l'animà a integrar-se en el moviment dels "independents". Així va néixer el Grupo Teatral Bambalinas que va funcionar sota la seva direcció entre 1963 i 1968, estrenant autors notables (Max Frisch, Arrabal, Rodríguez Buded...) i participant a l'Aliança del Poble Nou en la cèlebre operació reivindicativa "Off Barcelona". Mentrestant, va obrir la Llibreria Metropolitana al número 31 del carrer de la Canuda, on hi hagué sempre un fons important de teatre, cinema i poesia. Aquell petit cau, d'altra banda, es convertí en lloc de trobada i tertúlia dels professionals de l'escena local i de les companyies de Madrid que visitaven Barcelona. A partir de 1965 la Llibreria Metropolitana va ser també la raó social de

El conegut crític teatral Gonzalo Pérez de Olaguer, que va morir el passat 2 de juny, en una imatge presa a la redacció d'El Periódico.

Yorick. Revista de Teatro, publicació mensual que Gonzalo Pérez de Olaguer va fundar juntament amb Francesc Jover, i que es nodria de crítiques, reportatges, cròniques i articles de reflexió i teoria de l'art dramàtic. Ben aviat va inserir a cada número un text teatral. *Yorick* va permetre a Pérez de Olaguer obrir-se plenament a la professió teatral autòctona i a autodisciplinar-se en l'exigència d'escriure regularment sobre l'actualitat teatral. Tot i ser l'home clau que dirigia i encomanava les col·laboracions, la direcció de *Yorick* la van haver de signar altres (Mari Cruz Hernández, Antoni Plaja...), ja que ell, aleshores, no tenia el carnet de periodista; els estudis preceptius per obtenir-lo els havia deixat poc després de començar-los. Desapareguda de Barcelona l'Escuela Oficial de Periodismo, l'aprovació dels

cursos exigia dues breus estades cada any a Madrid, per als exàmens, però la revista, la llibreria i altres afers que el van implicar directament en l'acció teatral –com la direcció artística del Capsa, que va assumir per dues temporades a partir de 1969–, li feien posposar *sine die* la decisió d'enfrontar-se a les assignatures pendents.

Ha estat un cas de professionalisme especialitzat exercit amb una convicció i una obertura d'horitzons exemplars

No va ser fins deixar el Capsa i que la botiga i *Yorick* entressin en un declivi inexorable, mentre comprovava que de les col·laboracions (*Mundo, Diario de Barcelona, Reseña, Primer Acto*, etc.) tampoc no podia viure, que acceptà de treure's el títol de periodista, com jo li recomanava des del

1967, que començà la nostra amistat. “Aquesta –li agradava de dir– va quedar segellada per sempre, una nit de 1971, en una cafeteria del passeig de Gràcia, on em vas esbrincar com mai perquè no trobava l'hora d'acabar la carrera. I em vas convèncer”. Suposo que és dels pocs bons consells que he sabut donar en aquesta vida.

A través dels seus llibres, com *Els anys difícils del Teatre Català* (Arola), de darrera hora que ens ha regalat, des d'*El Periódico*, on ingressà el 1978 amb el

primer número del diari, des de les seves nombrosíssimes col·laboracions, Gonzalo Pérez de Olaguer ens deixa el testimoni més brillant d'una especialització periodística que ha sabut combinar amb elegància i rigor, l'opinió, la crítica i la informació. Un equilibri de gran professional.